

PÄIVÄKOTI FLOORAN

VARHAISKASVATUSSUUNNITELMA

SISÄLLYS

SISÄLLYS	2
1. PÄIVÄKOTI FLOORAN TOIMINTA-AJATUS	3
2. JOHDANTO	4
3. KUVAUS FLOORASTA	5
4. FLOORAN ARVOT	6
4.1 Ihmiskäsitys.....	6
4.2 Oppimis- ja tiedonkäsitys.....	7
4.3 Varhaiskasvatusympäristö.....	8
4.3.1 Flooran huoneet, nurkat ja kammarit	9
4.3.2 Retket.....	10
4.4 Yhteisöllisyys ja pienryhmätoiminta	11
5. MAAILMA HALTUUN LEIKKIEN, LIIKKUEN, TUTKIEN JA TAITEILLEN ..	12
5.1 Leikkiä ei voita mikään	12
5.2 Vauhtia varpaissa.....	12
5.3 Ihmettelemme ja tutkimme elämää ympärillämme.....	13
5.3.1 Teemat	13
5.3.2 Onnistunut kakku syntyy monipuolisista aineksista	13
5.3.3 Tutkijat salaisuuksia selvittämässä.....	14
5.4 Kerro se sävelin, sanoin tai vaikka siveltimellä.....	15
6. KASVUA JA OPPIMISTA ARJESSA	16
7. KASVATUSKUMPPANUUS	20
7.1 Vanhempien osallistuminen arkeen ja toiminnan arviointiin	21
7.2 Lapsen vasu ja LEOPS	21
7.3 Yhteistyökumppanit	22
7.4 Esiopetuksen oppilashuolto.....	23
7.5 Yhteistyö Arabian peruskoulun kanssa.....	23
8. ERI KIELI- JA KULTTUURITAUSTAISET LAPSET FLOORASSA	24
9. LAPSEN TUKEMINEN VARHAISKASVATUKSESSA	25
10. SUUNNITTELU, DOKUMENTOINTI JA ARVIOINTI	27
10.1 Suunnittelu mahdollistaa toimivan arjen	27
10.1.2 Suunnittelu käytännössä	27
10.1.3 Lapset mukana suunnittelussa	28
10.2.1 Ikiomat kasvunkansiot ja jatkuva taidenäyttely	28
10.2.2 Toiminta näkyväksi vanhemmille	29
10.2.3 Dokumentointi kasvattajan työvälineenä	29
10.3 Arviointi.....	29
10.3.1 Arviointi kasvattajan työvälineenä.....	29
10.3.2 Esiopetukseen liittyvän toiminnan arviointi	30
10.3.3 Koulun kanssa tehtävä suunnittelu ja arviointi	30
10.3.4 Kasvatuskumppanuus osana arviointia	30
10.3.5 Lapset itse omaa toimintaansa arvioimassa.....	30

- LIITTEET**
1. Esiopetuksen toimintasuunnitelma
 2. Yhteistoimintasuunnitelma
 3. Esiopetuksen osallistumistodistus
 4. Suomi toisena kielenä vuosisuunnitelma

1. PÄIVÄKOTI FLOORAN TOIMINTA-AJATUS

Vaalimme Floorassa yhteisöllisyyttä. Meillä yhteisöllisyys tarkoittaa sitä, että eri-ikäiset lapset toimivat sekä yhdessä että iänmukaisissa pienryhmissä. Kasvattajat toimivat vaihdellen eri pienryhmien kanssa.

Haluamme kohdata jokaisen lapsen aidosti omana itsenään.

Vaalimalla leikkiä tuemme lapsen kasvua, oppimista ja vuorovaikutustaitojen kehittymistä.

Haluamme toimia vanhempien kanssa kasvatuskumppaneina arjessa ja juhlassa.

2. JOHDANTO

Päiväkoti Flooran varhaiskasvatussuunnitelma on syntynyt kolmen vuoden prosessin aikana (v.2004 - 2007). Edellinen varhaiskasvatussuunnitelmamme oli valmistunut vuonna 2002, ja se olikin hyvänä pohjana peilattessamme nykyistä toimintatapaamme ja arvojamme.

Aloitimme työskentelyn syksyllä 2004 yhteisillä arvokeskusteluilla sekä henkilöstön että vanhempien kanssa. Sen jälkeen olemme arvioineet käytäntöjämme, toimintaympäristöämme ja rakenteitamme monenlaisilla työtavoilla, kuten videoimalla toimintaamme, haastatteleamalla toisiamme ja purkamalla aihepiirejä yhteisissä keskusteluissa. Prosessin aikana ovat tietyt periaatteemme vahvistuneet entisestään ja joissakin asioissa olemme tehneet tarkennuksia tai uusia linjauksia. Kaiken kaikkiaan olemme varmasti kirkastaneet yhteistä kasvatustajatteluamme.

Oman haasteensa varhaiskasvatussuunnitelmamme valmistumiselle toi päiväkotien yhdistyminen Flooraan vuoden 2007 alussa. Jouduimme käymään uudelleen arvokeskustelut ja viilaamaan jo tehtyjä osioita yhteisiksi. Toisaalta tämä oli hyvä työkalu yhteisen toimintakulttuurin ja yhdessä jaettujen arvojen luomiseksi uuteen, suurempaan Flooraan.

Varhaiskasvatussuunnitelmamme kattaa koko päivähoiton ja esiopetuksen ikäluokan alle yksivuotiaista kouluun meneviin. Valtakunnalliset varhaiskasvatussuunnitelman perusteet ja Helsingin esiopetuksen opetussuunnitelma ovat olleet ohjaavana asiakirjana tätä suunnitelmaa laadittaessa. Helsingissä noudatetaan 31.1.2005 päivättyä Helsingin esiopetuksen opetussuunnitelmaa. Varhaiskasvatus ja esiopetus muodostavat kiinteän kokonaisuuden, josta lapsen on hyvä jatkaa perusopetuksen puolelle.

3. KUVAUS FLOORASTA

Arabian tehtaan vuonna 1949 perustama Arabian lastentalo, nykyinen päiväkotiki Floora, sijaitsee Vanhankaupungin Toukolassa idyllisellä ja luonnonläheisellä omakotitaloalueella, aivan Helsingin kaupungin syntysijoilla. Toukolan kylkeen on kasvanut uusi ja moderni Arabianrannan asuinalue. Floora elää mielenkiintoisessa uuden ja vanhan saumakohdassa.

Päiväkodilla on suuri, luonnonmukainen piha-alue puineen ja pensaineen. Pihalla on monipuoliset ulkoilu- ja liikkumismahdollisuudet. Aivan aidan takana on urheilukenttä, ja viereinen kasvimaata on oivaa retki- ja hiihtoaluetta. Myös läheinen Annalan metsä ja Vanhankaupungin lahti ovat kotialueitamme.

Koko Floorassa on tilaa noin sadalle lapselle. Päätalolla on noin 84 ja Koreankylän sivutoimipisteessä noin 24 lasta. Flooran lapset (0-6v.) jaetaan vuosittain iänmukaisiin pienryhmiin. Yhdessä ryhmässä on noin 4-8 lasta. Päiväkotiki on jaettu kahteen puoliskoon Kastanjakylään ja Pähkinäkylään, jotka toimivat omina yhteisöinä. Tämä tarkoittaa sitä, että molemmilla puolilla kaikki kasvattajat toimivat kaikkien lasten ja pienryhmien kanssa.

Flooran sivutoimipiste toimii Toukolan seurakuntatalolla, osoitteessa Koreankatu 2. Koreankylässä tarjotaan sekä 3 ja 5 tunnin osapäivähoitoa että kokopäivähoitoa. Kokopäivähoidossa olevat lapset tulevat iltpäiviksi Flooran päätalolle ulkoilemaan.

4. FLOORAN ARVOT

4.1 Ihmiskäsitys

Kaikki lähtee siitä, että arvostamme ja kunnioitamme toinen toistamme.

<p>Jokaisen ajatukset ovat arvokkaita. Pyrimme luomaan ilmapiirin, jossa kaikki kokevat tulevansa kuulluiksi ja huomioiduiksi omana itsenään.</p>	<p>Opettelemme pyytämään ja antamaan anteeksi. Ristiriitatilanteet ja vaikeat asiat selvitetään yhdessä.</p>	<p>Annamme toisillemme leikki- ja työskentelyrauhan. Arvostamme jokaisen työtä</p>
---	--	--

Tarvitsemme toinen toisiamme kasvaaksemme ihmisiksi.

<p>Autamme toinen toistamme, olimmepa lapsia tai aikuisia. Iloitsemme yhdessä tekemisestä ja asioiden jakamisesta. Kannustamme toisiamme ja iloitsemme yhdessä omasta ja toisen onnistumisesta.</p>	<p>Opettelemme ottamaan vastuuta itsestämme, toisistamme ja ympäristöstämme.</p>	<p>Meillä on selkeät ja turvalliset rajat, joiden sisällä on tilaa toimia ja toteuttaa itseään. Rajojen sisäistäminen ja luottamus lapseen kulkevat käsi kädessä. Tietoisuus rajoista välittyy myös lapsilta lapsille</p>
---	--	---

Jokaisella on oikeus tuntea olonsa turvalliseksi.

4.2 Oppimis- ja tiedonkäsitys

<p>Oppimisen lähtökohtana ovat lapsen oma ajattelu ja kiinnostuksen kohteet, joista pääsemme selville havainnoimalla lasten leikkejä ja haastattelemalla heitä. Kasvattajan tehtävänä on monipuolistaa näitä kiinnostuksen kohteita.</p>	<p>Kasvun kansion auttaa lasta oivaltamaan omaa oppimistansa ja tulemaan siitä tietoisemmaksi.</p>	<p>Leikkiessään lapsi ottaa maailmaa ja elämää haltuunsa. Lapsi oppii leikkiessään – hän ei leiki oppiakseen.</p>
<p>Yhdessä työskenneltäessä asioihin tulee uusia näkökulmia, opimme toinen toisiltamme, koemme yhdessä onnistumisen elämyksiä ja sitoudumme yhteisiin hankkeisiin.</p>	<p>Yhdessä oppiminen vahvistaa yhteisöllisyyttä.</p>	<p>Oman oppimistavan löytäminen on tärkeää jokaiselle lapselle. Kasvattajan tehtävänä on auttaa lasta tässä oppimaan oppimisessa.</p>
<p>Lapsella on oikeus myös yksin toimimiseen ja työskentelyyn</p>	<p>Lapsia kannustetaan ponnistelemaan ja saattamaan työnsä loppuun niin leikeissä kuin muussakin toiminnassa. Esiopetuksessa tämä asia korostuu (esim. oman penaalin valmistaminen ja hiihtokoulu).</p>	<p>Oppiminen tapahtuu arkipäivän elämässä itse toimien, kokien ja oivaltaen.</p>

4.3 Varhaiskasvatusympäristö

Arabian tehtaan v. 1949 perustama Arabian lastentalo, nykyinen pk Floora sijaitsee Vanhankaupungin Toukolassa, aivan Helsingin kaupungin syntysijoilla	Suuri piha on meille tärkeä ja antaa mahdollisuuksia monipuoliseen toimintaan ja erilaisiin aistikokemuksiin kaikkina vuodenaikoina.	Lähiympäristössämme on monimuotoinen luonto lähellä.
--	--	--

Leikissä opitaan elämää ja jäsenetään kokemuksia yhdessä toisten kanssa. Ympäristö antaa mahdollisuuden monimuotoiseen leikkiin.	Liikkuminen on sallittua - jopa suositeltavaa.	Floorassa on tilaa omille valinnoille; voi olla yksin tai ystävien kanssa.
--	--	--

Dokumentoinnin avulla teemme oppimista näkyväksi.	Myönteisessä ilmapiirissä vaalimme kiireettömyyttä, lämpöä ja huumoria.	Me kasvattajat luomme tilaa, annamme aikaa ja olemme läsnä.
---	---	---

Koko talo on kaikkien lasten käytössä. Pienryhmien työskentelypaikat ovat aamupäivisin nähtävissä ”kartalla”. Vapaan leikin ja toiminnan aikana lapset sopivat keskenään ja opettajien kanssa leikkipaikoista ja leikkikavereista. Periaatteena on, että leikkejä voi jatkaa eikä niitä tarvitse korjata pois, jos leikki jää kesken.

Tavoitteena on, että lapset oppivat suunnittelemaan ja ohjaamaan omaa toimintaansa yhdessä toisten kanssa. Me opettajat ohjaamme ja opetamme lapsia, annamme aikaa ja olemme läsnä. Vaalimme myös kiireettömyyttä, lämpöä ja huumoria.

4.3.1 Flooran huoneet, nurkat ja kammarit

<p>Ruokahuoneessa paitsi syödään, myös pelataan, leikitään ja piirrellään.</p>	<p>Pianon ja punaisen maton ympärille kokoonnutaan odottelemaan esim. ruokailun alkua yhdessä laulaen, loruillen, satuja kuunnellen ja jutellen. Näissä tiloissa elävät myös erilaiset leikit, kuten rakentelu-, kauppa- ja autoleikit.</p>
<p>Patjahuoneessa kukoistavat liikkuminen, mielikuvitus, majanrakentelu ja roolileikit. Huonetta hallitsevat suuri lattiapatja, tyynykasat, peitot, roolivaatteet, pallot, tasapainolaudat ja majanrakennusta palveleva koju.</p>	<p>Luontohuone on pienen ryhmän leikki- ja tutkimustila. Leikin virittäjänä on erilaista, vaihtuvaa luonnonmateriaalia, eläimiä, vettä, tutkimusvälineitä ja rakentelupalikoita. Vapaa ja ohjattu toiminta vuorottelevat tässäkin huoneessa. Vuodenaikojen vaihtelut ja kasvamisen ihme tulevat tutuiksi ja näkyviksi erilaisten kasvien kasvattamisen kautta. Joulun aikaan luontohuone on koko Flooran yhteinen jouluhuone, jossa on mukava yhdessä tunnelmoidsa ja joulukalenteriin kurkata.</p>
<p>Ateljeet: Vapaasti lasten saatavilla olevat monipuoliset materiaalit ja avarat työskentelytilat houkuttelevat piirtämään, maalaamaan, muovailemaan ja askartelemaan. Lapset suunnittelevat ja askartelvat yhdessä välineitä leikkiin, esim. aarrekarttoja ja päähineitä. Yhdessä piirtäminen ja tekeminen on usein myös yhdessä leikkimistä.</p>	<p>Kotileikeissä äidit ja isät hoitavat lapsia, keittävät ruokaa, piipahtavat välillä kaupassa, retkeilevät ja hoitavat kasvimaata. Töihin tai mummolaan voi lähteä keltaisella Sisu-autolla. Autoleikit, erilaiset rakentelusarjat, eläimet ja pikkupalikat innostavat leikkimään yksin ja yhdessä.</p>
<p>Käytävillä ja seinillä on jatkuva taidenäyttely ja kuvaus meneillään olevista projekteista. Näin oppimisen prosessit tulevat näkyviksi lapsille, vanhemmille ja opettajille.</p>	<p>Vintit ovat rauhallisia pienryhmien työskentelypaikkoja ja ne ovat erityisesti esikoululaisten käytössä. Siellä on myös hyvä keskustella vanhempien kanssa.</p>

<p>Laulusaliin kokoonnutaan yhdessä laulamaan ja viettämään synttäreitä . Siellä pidetään myös päiväkodin juhlat. Laulusalissa myös jumpataan.</p>	<p>”Nukkarissa” nukutaan päiväunet, mutta tila toimii myös leikki-tilana.</p>
--	---

Koreankadun liikuntasali on käytössämme viikoittain sisäliikuntaa varten.

4.3.2 Retket

Retkillä on tärkeä tehtävä lähiympäristöön tutustumisessa ja kokemusten rikastamisessa. Meneillään oleviin teemoihin liittyen tehdään retkiä esim. museoihin, taidemuseoihin ja erilaisiin näyttelyihin.

Vuosittaisiksi vakiintuneita retkikohteitamme ovat mm. Viikin luonnonsuojelualue syksyllä, Tiedekeskus Heureka (eskareille), ja lasten liikennekaupunki (eskareille).

Teemme myös vuosittain koko päiväkodin yhteisen kevätretken. Olemme käyneet vuosien varrella esim. Raaseporin linnassa, Porvoossa vanhan kaupungin opastetulla lasten kierroksella, Loviisassa merirosvo-seikkailussa, Korkeasaarella. Kevätretkien perinteisiin kuuluu myös syöminen oikeassa ravintolassa. Vanhempaintoimikunta on auttanut kevätretkien rahoittamisessa.

Talvisin on perinteenämme ollut mennä mm. Luukkiin hiihtämään ja laskemaan mäkeä. Makkaran paisto ja eväiden syönte on yksi retken kohokohdista.

Yhteiset retkikokemukset ovat merkittäviä yhteisöllisyyden rakentajia. Retkillä yhdessä koettua muistellaan vielä kauan jälkeenpäin.

4.4 Yhteisöllisyys ja pienryhmätoiminta

Yhteisöllisyyteen kasvaminen on keskeinen tavoitteemme. Lähtökohthanamme on, että eri-ikäiset lapset toimivat mahdollisimman paljon yhdessä. Tämä luo pohjan lasten luonnolliselle kasvulle ja oppimiselle arjessa ja vahvistaa yhteenkuuluvuuden tunnetta. Näin tuemme myös sisarusuhteita.

Haluamme toimia kiinteänä osana Toukolan ja Vanhankaupungin aluetta. Pidämme tärkeänä lapsen kasvua aktiiviseksi toimijaksi omalla kotiseudullaan ja lapsen tunnetta kuulua yhteisöönsä ja vaikuttaa siihen.

Jaamme lapset syksyisin 5-8 lapsen iänmukaisiin pienryhmiin. Ryhmät aloittavat yhteisen työskentelyn keksimällä itselleen nimen. Pienryhmä on lapselle turvallinen yksikkö, jossa voi helpommin tutustua, tulla kuulluksi ja kuunnella muita. Pienryhmät toimivat sekä erikseen että yhdessä toisten pienryhmien kanssa toiminnasta riippuen. Myös esiopetusikäisten pienryhmät toimivat näiden samojen periaatteiden mukaan.

Yhteisöllisen toimintatapamme mukaan kasvattajat toimivat yhdessä eri pienryhmien ja lasten kanssa. Yhteinen teema ja toiminta luovat koko Flooran yhteisöllisyyttä. Toiminnan suunnitteluun, toteutukseen ja arviointiin osallistuvat talon kaikki lapset ja aikuiset. Tämä näkyy lapsen luottamuksena ja turvautumisena kaikkiin kasvattajiin. Myös vanhemmat voivat päivittäisissä kohtaamisissa kertoa lasta koskevia asioita kenelle tahansa aikuisille.

5. MAAILMA HALTUUN LEIKKIEN, LIIKKUEN, TUTKIEN JA TAITEILLEN

5.1 Leikkiä ei voita mikään

Floorassa voi leikkiä melkein missä vain. Periaatteena on, että eri-ikäisillä lapsilla on mahdollisuus yhteisiin leikkeihin. Lapset sopivat keskenään ja opettajien kanssa leikkipaikoista ja leikkikavereista niin, että lapsi voi leikkiä vaihdellen erilaisia leikkejä eri kaverien kanssa. Näin taataan leikkirauha kaikille. Leikkejä voi jatkaa eikä niitä tarvitse korjata pois, jos leikki jää kesken. Meillä ymmärretään leikkinä myös arjen taiteelliset kokeilut, kuten rakenteluleikit erilaisilla materiaaleilla ja piirtäminen. Taide on leikkiä, leikki on arkea, arki on taidetta.

5.2 Vauhtia varpaissa

Flooran piha ja lähiympäristö pallokenttineen, kasvimaaineen, Annalan metsineen ja merenrantoineen tarjoavat hyvät mahdollisuudet monipuoliseen liikuntaan. Vaihtelevalla piha-alueella voi kiipeillä, keinua, hyppiä kiveltä toiselle, kieriä mäkeä alas, juosta, hyppiä narua, ajella pikkupyörillä ja mopoilla, laskea pulkkamäkeä, hiihdellä.

Pallokenttä sijaitsee aidan takana ja isoimmat lapset voivat ulkoiluajankana pelata ja potkia palloa kentällä. Keväisin ja syksyisin kenttää käytetään ohjatuilla liikuntatuokioilla. Talvella kentällä ja kasvimaalla hiihdetään. Eskareille pidetään 2-3 viikon mittainen hiihtokoulu. Talvisin käydään luistelemassa lähikentillä pienryhmittäin.

Annalan metsäretkillä liikkumisen taidot vahvistuvat ja monipuolistuvat. Metsän kalliot, sammaleet ja kolot antavat erilaisia aisti- ja liikuntakokemuksia. Kävelyretket lisäävät myös kestävyyttä.

Flooran sisätiloissa on tilaa liikkumiselle. Patjahuoneen välineet (pallot, tasapainolaudat, patjat ja tynnyt) innostavat kokonaisvaltaiseen liikkumiseen. Olohuoneessa voi hyppiä trampoliinilla ja käytävällä voi kiipeillä puolapuilla. Pitkällä käytävällä voi konttailla, ryömiä ja juoksennella. Talon useat portaikot tuovat oman lisänsä arkiliikkumiseen.

Ohjatut liikuntatuokiot sisällä pidetään Flooran salissa ja Koreankadun liikuntasalissa. Ohjattuja liikuntatuokioita suunnitellaan lasten ikä- ja kehitystasosta lähtien ja meneillään olevan teeman sisältöjä hyödyntäen. Liikuntatuokioihin sisällytetään myös matemaattisia elementtejä, kuten suuntia, tilan hahmottamista oman kehon kautta ja käsitteitä, esim. edessä, takana,

sivulla, enemmän, vähemmän, yhtä paljon. Myös lukumääriä ja lukujonoja harjoitellaan.

5.3 Ihmettelemme ja tutkimme elämää ympärillämme

5.3.1 Teemat

Syksyisin toimintakauden alkupuolella valitaan päiväkodin yhteinen teema, joka elää mukana pitkin vuotta. Teeman aihe voi nousta lapsista, opettajista, vanhemmista tai vuorovaikutuksesta näiden kesken. Teeman valinnassa pyritään katsomaan lasten tarpeita ja kiinnostuksen kohteita suhteessa lasten elinympäristöön ja aikaisempiin teemoihin.

Muut teemat liittyvät vuodenaikoihin, juhlapyhiin, ajankohtaisiin tapahtumiin, yms. Nämä elävät vuositeeman rinnalla tai yhdistyvät sen kanssa.

Esimerkiksi joulujuhlissa yhdistyvät vuoden teema, suomalainen jouluperinne ja kristillinen jouluku.

5.3.2 Onnistunut kakku syntyy monipuolisista aineksista

Opettajien tehtävänä on tuoda lasten ikätason mukaisesti erilaisia työskentelytapoja ja uusia näkökulmia teeman työstämiseen. Aihepiirejä lähestytään leikkien, oman kehon kautta, eri aisteja käyttäen, pohdiskellen, musiikin ja kuvallisen ilmaisun keinoin.

Kieli on olennaisesti mukana kaikessa toiminnassa. Päivän eri tilanteissa opettajat luovat tietoisesti rikasta vuorovaikutusta lasten kanssa sekä rohkaisevat heitä keskinäiseen vuorovaikutukseen. Leikeissä, pukemistilanteissa, ruokailussa, ulkoilussa ja ohjatuilla toimintatuokioilla puhutaan ja kuunnellaan, nimetään, kerrotaan, hassutellaan, riimitellään, kuunnellaan äänneitä, arvuutellaan, runoillaan, taputetaan sanarytmejä eli käytetään kieltä monipuolisesti. Lasten kasvaessa painopiste siirtyy kirjain-äänne-vastaavuuden tutkimiseen, ajallisen järjestyksen hahmottamiseen, loogiseen ajatteluun ja muistiin.

Kaikki toiminta rakentuu paitsi kielellisistä, myös matemaattisista, luonnontieteellisistä, eettisistä ja esteettisistä elementeistä. Ympäröivästä yhteiskunnasta ja perinteistä tuodaan lisäväriä teemoihin.

Esimerkiksi koko vuoden kestänyt teema ”Helsingin eläimet” sisälsi eläinten vertailua ja luokittelua, eläinten ominaisuuksiin ja elintapoihin tutustumista kirjallisuuden, haastattelujen ja retkien avulla sekä eläinten piirtämistä, maalaamista, muovailua, askartelua ja pehmolelujen ompelua. Helsingin eläimet olivat mukana myös lauluhetkillä ja liikuntatuokioilla sekä monissa leikeissä. Eettistä pohdintaa herätti kysymys, saako kettu syödä muita eläimiä. Myös eläinten suojelu ja hoivaaminen olivat paljon esillä keskusteluissa. Teema huipentui kevään Korkeasaaren retkeen.

Kristilliseen perinteeseen tutustutaan kirkollisten juhlapyhien mukaan. Lasten kanssa ihmetellään ja pohditaan heitä askarruttavia eettisiä ja hengellisiä kysymyksiä ja lapsille annetaan mahdollisuus hiljaisuuteen. Paavalin seurakunnan järjestämät joulun- ja kevätkirjokoulu kuuluvat perinteisiin. Seurakunnan lapsityöntekijä käy myös vierailuilla päiväkodilla.

Muita uskontoja ja niiden juhlapyyhiä huomioidaan sen mukaan, kuinka ne ovat lapsiryhmässä edustettuina.

Uskonnollisen kasvatuksen käytännöistä sovitaan lapsikohtaisesti hoito- ja kasvatustieteiden keskusteluissa vanhempien kanssa. Lapsen esiopetussuunnitelmaa laadittaessa vanhempien kanssa sovitaan uskonto- tai elämäntietokasvatuksen toteuttamisesta.

5.3.3 Tutkijat salaisuuksia selvittämässä

Vuoden teemaa lähdetään työstämään pienryhmittäin. Jokainen ryhmä valitsee itselleen teemaan liittyvän tutkimuskohteen.

Esimerkiksi teeman ”Helsingin eläimet” aikana tutkittiin mm. kettuja, oravia, kaloja ja tikkoja.

Aluksi lapset miettivät, mitä he jo tietävät aihepiiristä ja mitä he haluavat saada siitä selville. Lasten ajatuksista tehdään miellekarttoja oppimisen tueksi. Kartat ovat esillä läpi vuoden ja ne täydentyvät ja monipuolistuvat projektien edetessä. Näin myös vanhemmat pääsevät osallisiksi lasten tutkimuksiin ja oppimiseen.

Lapset pohtivat itse myös sitä, kuinka asioista voidaan ottaa selvää ja mistä tietoa saadaan. Tämän jälkeen lähdetään yhdessä tutkimaan aihetta käyttäen apuna mm. leikkiä, luonnontieteellisiä kokeita, kirjallisuutta, internetiä ja erilaisia retkikohteita. Välillä lapset saavat kotitehtäviä, jolloin he pohtivat tutkittavaa asiaa yhdessä vanhempien kanssa.

5.4 Kerro se sävelin, sanoin tai vaikka siveltimeillä

Ateljee vapaasti käytettävissä olevine välineineen antaa lapselle mahdollisuuden piirtää, maalata, askarrella ja muovilla päivittäin ja näin ilmaista itseään. Ohjatuissa tilanteissa lapsi voi käsitellä omia ajatuksiaan ja kokemuksiaan esimerkiksi retken jälkeen. Näin myös aikuinen saa tietoa lapsen ajattelusta. Samalla opitaan kuvataiteen tekniikoita ja käden taidot harjaantuvat. Meren ranta, lähimetsä ja viereinen kasvimaata tarjoavat runsaasti materiaaleja ja paikkoja taiteen tekemiseen.

Musiikkia harrastetaan pitkin päivää laulamalla yhdessä esimerkiksi usein ennen ruokailua. Viikoittainen lauluhetki on viikon tärkeä yhteinen kokoontuminen, jossa lauletaan, soitetaan, kuunnellaan musiikkia, näytellään, runoiltaan, esiinnyttään ja tanssitaan. Luluhetkellä juhlitaan myös syntymäpäiväsankareita.

Näytelmät ja nukketeatterit arkipäivän leikeissä syntyvät lasten elämysten ja kokemusten kautta. Virittäjinä lasten omiin esityksiin voivat toimia teemat, retket, teatterikäynnit ja aikuisten tekemät esitykset. Joulun- ja kevätjuhlat ovat juonellisia kokonaisuuksia, joissa jokaisella lapsella on oma rooli.

Lapsia tutustutetaan kirjallisuuteen monipuolisesti. Lasten saatavilla on erityyppisiä kirjoja; tietokirjoja, kuvakirjoja, satukirjoja, sarjakuvia. Lorut ja riimittelyt kuuluvat arkipäivään. Lapsille luetaan ikätasoon sopivia kirjoja joko lapsen kanssa kahdestaan, pienessä ryhmässä tai suuremmassa porukassa. Lepohetkillä lapset kuuntelevat pidempiä lasten romaaneja, jotka jatkuvat useamman päivän ajan. Suomalaiseen kirjallisuuskulttuuriin tutustutaan Aleksis Kiven ja Kalevalan kautta vuosittain. Myös maailman kirjan päivää vietetään perinteisesti yhdessä koululaisten kanssa.

Lapset keksivät ja kertovat omia tarinoita sekä yksin että ryhmässä. Tarinat kirjataan, niitä luetaan toisille ja ne tallennetaan lasten kasvun kansioihin.

6. KASVUA JA OPPIMISTA ARJESSA

KLO 6.15 Päiväkoti aukeaa. Jokainen lapsi ja vanhempi otetaan vastaan henkilökohtaisesti ja vanhempien kanssa vaihdetaan kuulumiset. Lapselle annetaan mahdollisuus turvalliseen ja rauhalliseen päivän aloitukseen. Aamuisin (klo 6.15 - 7) kokoonnumme piazzalle.

Lapsen kertomaa: *”Mä oon joskus odotellut oven takana että päiväkotia avataan ja sitten me kokoonnutaan yhteen. Me leikitään, piirretään ja tehdään paperilennokkeja. Mä myös mietin mitä tekisin aikuisena, menisinkö ajokouluun tai ratikkakuskiksi vai poliisiksi tai vaikka ötökän tutkijaksi.”*

Sekä lapset että henkilökunta pesevät kädet päiväkotiin tullessaan, ennen ruokailuja ja wc-käyntien yhteydessä. Myös vanhempien olisi hyvä pestä kädet aamuisin päiväkotiin tullessaan. Samoin kotiin mentäessä olisi kaikkien tärkeää pestä ”päiväkotipöpöt” pois käsistä.

KLO 8 – 8.30 Aamun varhaiset tulijat syövät aamupalan ja lähtevät ulos. Lapsia ohjataan omatoimiseen vessassa käymiseen ja pukemiseen omien edellytystensä mukaisesti.

Lapsen kertomaa: *”Syömme sen aamupalan ja sanotaan kuulumiset ystäville. Sen jälkeen me lähdetään ulos. Ulkona me lasketaan liukurilla mäkeä ja tehdään oraville pesiä. Kesällä me leikitään hiekkaleikkejä ja joskus uidaan altaassa. Ulkona voi myös juosta.”*

KLO 8.30 – 10 Ulkoilua. Lapset tulevat vähitellen päiväkotiin ja jäävät suoraan pihalle. Suuri ja vaihteleva piha-alue tarjoaa mahdollisuudet monipuolisiin leikkeihin ja liikkumiseen. Lapsia rohkaistaan kokeilemaan ja harjoittelemaan uusia taitoja. Aikuisten tehtävänä on huolehtia turvallisuudesta, auttaa tarvittaessa leikkeihin pääsemisessä ja leikkien sujumisessa. Ulkoilun aikana lasten yhdessä toimimisen taidot hioutuvat.

KLO 10 Sisääntuloaika voi vaihdella tilanteen ja toiminnan mukaan pienryhmittäin, mutta usein sisälle tullaan kymmenen aikoihin.

Lapsen kertomaa: *"Pienet ja eskarit joskus tulevat ensiksi sisälle. Muut vielä leikkii ja peuhastaa ulkona vähän aikaa. Kun me ollaan riisuttu me leikitään poneilla ja bionicleillä. Joskus me askarrellaan. Torstaina on aina lauluhetki ja perjantaina me jumpataan, niin ja pienimmät jumppaa tiistaina. Annalan metsässä me retkeillään joskus."*

Leikki- ja toiminta-aikana lapset leikkivät ja toimivat ohjatusti ja itsenäisesti.

KLO 11

1. ruokailu (Lapset, jotka nukkuvat päiväunet)

Lapsen kertomaa: *"Pienet syö ja sen jälkeen ne menee nukkumaan ihan kunnolla."*

Kaksi lasta toimii ruoka-apulaisina viikon kerrallaan. Ruoka-apulaiset kattavat pöytiin seretit, lasit ja ruokailuvälineet. He myös kertovat toisille päivän ruuan ja jakavat juomat. Ruuat myös viitotaan yhdessä viittomakielellä. Lapset näyttävät maitokättä, vesisormea tai piimäpeukaloa sen mukaan, mitä aikovat juoda.

Opettaja kutsuu lapset vuorollaan hakemaan ruokaa. Lapset annostelevat itse ruokansa. Heitä ohjataan arvioimaan ruuan määrää ja tarvittaessa heitä autetaan ruuan ottamisessa. Tavoitteena on, että lapset oppivat pikku hiljaa ottamaan itselleen sopivan annoksen.

Ruokailutilanteissa panostamme mukavaan ilmapiiriin ja opettelemme hyviä tapoja. Lapset toivottavat toisilleen hyvää ruokahalua omissa pöydissään. Ruokailun aikana opetellaan toisten huomioimista esim. ojentamalla leipäkoria vierustoverille ja keskustelemalla rauhallisella äänellä. Kiitos ja ole hyvä ovat ruokailun keskeistä sanastoa.

Ruokailun loppuksi lapset vievät omat astiansa ruokakärryyn pöytäkunnittain ja pyyhkivät oman pöytäpaikkansa.

- KLO 11.45 2. ruokailu (Lapset, jotka lepäävät ruuan jälkeen)
- KLO 11.45 – 14 Päiväunet. Nukkumaan mentäessä lapset riisuvat vaatteitaan mahdollisimman omatoimisesti ja opettaja auttaa tarvittaessa. Vaatteita opetellaan viikkaamaan siististi omaan vaatekoriin, josta ne on helppo löytää ja laittaa päälle päiväunien jälkeen. Lepohuoneessa luetaan unisatu, laulellaan unilauluja ja huomioidaan lasten yksilölliset nukahtamisrituaalit.
- KLO 12.30 – 13 Lepohetki: Eskareilla ja nuoremmilla on erilliset satuhetket, jolloin voidaan lukea ikätasoon sopivia kirjoja molemmissa ryhmissä. Lepohetken sadut ovat pidempi kestoisia kirjoja, joita luetaan useiden päivien tai viikkojen ajan. Ennen lukuhetken alkua palautetaan mieliin kirjan aikaisempia tapahtumia. Kirjasta voidaan myös piirtää ja kertoa jälkikäteen. Lepohetkellä on tärkeää rentoutuminen ja rauhoittuminen päivän touhujen välissä – siellä voi ottaa vaikka pienet nokoset, jos olo on väsynyt.
- Lapsen kertomaa: ”Isot lapset, niin kuin me, syö. Meillä on sellainen tapa, kuka saa ruoan viimeisenä saa toivottaa ” Olkaa hyvät ja hyvää ruokahalua”. Sitten me mennään lepohetkelle. Siellä me sitten levätään ja kuunnellaan satuja ja joskus musiikkia mankasta. Kun lepohetki loppuu, me kerätään patjat ja sitten me kerrotaan aikuiselle mihin me mennään leikkimään. Sit me taas leikitään vähän kaikkee, niin kuin kotileikkejä, piirretään ja pelataan piazzalla monopolia.”*
- KLO 13 -14.30 Tämä on vapaan toiminnan ja leikin tai välillä ohjatun toiminnan aikaa, jolloin sovitaan kavereiden ja opettajien kanssa tekemisistä yhdessä. Tietokoneet ovat myös käytössä pareittain. Usein ennen välipalaa on pieni satu- tai lauluhetki.
- Perjantaisin pidetään perjantai-siivous, jolloin aikuiset ja lapset yhdessä laittavat paikat kuntoon. Rakenteluleikit puretaan, tavarat laitetaan paikoilleen, pelihyllyt järjestellään, värikynät teroitetaan, pölyjä pyyhittää eli tarkoituksena on laittaa yhteinen ympäristömme viihtyisään kuntoon seuraavaa viikkoa varten.
- KLO 14.20 ”Isojen” välipala

KLO 14 – 14.45

Päiväunilta herätään. Vapaata leikkiä ja toimintaa. Ennen välipalaa voi olla pieni satu- tai lauluhetki.

Välipalan jälkeen lapset lähtevät useimmiten heti ulos. Kovalla pakkasella tai sateella voidaan harkinnan mukaan siirtää ulos menoa myöhäisemmäksi tai jäädä iltapäiväksi sisälle.

Lapsen kertomaa: *”Välipala tulee!! Me isot syödään ekana ja pienemmät tulee meidän jälkeen.*

Välipalan jälkeen me lähdetään pukemaan ja sitten mennään ulos. Meitä tullaan hakemaan kotiin sieltä ulkoa. Joskus mua hakee joku muu kuin isä tai äiti esim. mummo. Kannattaa huomata ettei mummo tai vaari mene punaisia liikennevaloja päin.

On minusta niin hauskaa kun kaikki on niin hyvin, eikä ole mitään vaaraa.”

Päiväkotiin tullessa ja kotiin lähdettäessä lapset kättelevät pihalla olevan opettajan. Tämä on tärkeää sekä hyvien tapojen että turvallisuuden kannalta – samalla voidaan vaihtaa vielä viimeiset kuulumiset. Lapsia ohjataan viemään lelut pihavarastoon ennen kuin he lähtevät kotiin.

KLO 17.30

Päiväkoti suljetaan.

7. KASVATUSKUMPPANUUS

Lasten ajatuksia kasvatuskumppanuudesta:

- × *Se on sitä, että joku kaveri kasvaa samaan aikaan.*
- × *Jos joku kasvattaa ja sill' on joku kaveri siinä mukana.*
- × *Kun kasvattaa lapsia, siitä lapsesta vois tulla jonkun ystävän kumppani.*
- × *Jos kaks kasvia kasvaa samaan aikaan.*
- × *Joku ihminen haluaa kasvattaa ruusupensaansa.*
- × *Aikuiset kasvattaa yhdessä eikä yksin.*
- × *Semmosta, että kasvaa ja siinä on paljon ystäviä.*
- × *Kasvatetaan lapsia jonkun kaverin kanssa.*
- × *On kaks kaverusta ja ne asuu yhdessä. Se on kasvatuskumppanuus.*

Vanhempien ja henkilöstön välinen kasvatuskumppanuus lähtee siitä, kuinka kohtaamme lapsen ja kuinka kohtaamme vanhemman. Luottamuksen rakentaminen lähtee ensimmäisestä kohtaamisesta, jolloin ”polvien notkistus” eli lapsen kohtaaminen lapsen tasolta voi olla avainasemassa myönteisen ensivaikutelman syntymiseksi. Vanhempien tapaamisissa pyritään avoimeen vuoropuheluun ja vanhempien kuuntelemiseen heti alusta alkaen. Tutustumisvaihe päivähoidon alkaessa on tärkeä, ja vanhemmille annetaan tilaa kertoa omasta lapsestaan. Lasta ja perhettä koskevat tärkeät asiat kirjataan huolellisesti ylös näissä keskusteluissa.

Vanhemmat ovat lastensa ensisijaisia kasvattajia. Lähtökohtanamme on, että vanhempien ja perheen kulttuuria, arvoja ja valintoja kunnioitetaan – tämä auttaa henkilöstöä ymmärtämään paremmin myös lasta. Päiväkodin henkilöstöllä on vastuu kasvatuskumppanuuden rakentamisesta. Vanhempia pyydetään mukaan aktiivisiksi kumppaneiksi.

Vanhempien antamaa palautetta kasvatuskumppanuudesta Floorassa:

- × *Avointa ja hyvää: avoin ja keskusteleva ilmapiiri.*
- × *Kokemus lasten tuonti- ja hakutilanteissa on ollut myönteistä – mukavaa, kun lasten kuulumisia kerrotaan.*
- × *Lasten huomioon ottaminen on ollut hyvää.*
- × *Koko Flooran henkilökunta on mielestämme loistava: hyväntuulisia, sitoutuneita, ammattitaitoisia, suuria persoonia. Kaikkien kokemuksen mukaan lapset ovat erittäin onnellisia päiväkodissa, ja ovat aidon kiintyneitä kasvattajiin.*

7.1 Vanhempien osallistuminen arkeen ja toiminnan arviointiin

Vanhempia rohkaistaan osallistumaan aktiivisesti päiväkotimme toimintaan. ”Anna lapselle lahja” –päivä on vanhempien ja lasten suosion saanut tapa vanhemmalle osallistua yhden päivän verran päiväkodin arkeen. Tämä avaa konkreettisella tavalla päivän sisältöä, lasten toimintaa ja antaa vanhemmille tilaisuuden nähdä oma lapsensa ryhmän toiminnassa. Vanhempi pääsee osallistumaan toimintaan ja tätä kautta avautuu mahdollisuus hedelmällisiin keskusteluihin toimintatavoistamme ja tavoitteistamme.

Flooran vanhemmat muodostavat vanhempaintoimikunnan, joka järjestää muutamia lasten ja aikuisten yhteisiä tapahtumia vuoden mittaan. Esimerkiksi syksyiset grillijuhlat ja Flooran päivän kevätmyyjäiset ovat muodostuneet jo perinteiksi. Vanhemmat tuovat myös runsaasti erilaisia materiaaleja esim. askarteluun tai leikkeihin. Lisäksi vanhemmilta tulee usein apua retkikohteiden suunnitteluun ja retkin toteutukseen käytännössä.

Vanhemmilla on ollut erityinen ikkuna päiväkodin arjen tapahtumiin video-blogi-kokeilun kautta, johon Floora on osallistunut noin vuoden verran. Päiväkodin arjen erilaisia tilanteita on kuvattu kamerakännykällä ja vanhemmat ovat voineet katsoa näitä kuvia ja videoklipsejä kotoa tai työpaikalta käsin internetin kautta. Varsinkin hoitosuhteen alkuvaiheessa tämä on ollut vanhemmille tärkeä kanava nähdä väläyksiä oman lapsensa arjen sujumisesta. Videoblogi-pilottihanke päättyy 31.01.2008.

Vanhempainillat pari, kolme kertaa vuodessa ovat tärkeitä foorumeita yhteiselle keskustelulle ja pohdinnalle. Vanhempainillat on pyritty rakentamaan yhteisöllisiksi, jolloin vanhemmilla on mahdollisuus vaihtaa ajatuksia sekä pienissä porukoissa että suuremmalla kokoonpanolla. Vanhempainillat ovat merkityksellisiä myös vanhempien välisten verkostojen muodostumisessa. Vanhempainilloissa on useimmiten jokin varhaiskasvatuksellinen aihe, jota lähestytään sekä vanhempien että päivähoidon näkökulmista yhdessä keskustellen. Vanhempainilloissa käydään vuoropuhelua myös päiväkodin varhaiskasvatussuunnitelman sisällöistä, ja vanhemmilla on mahdollisuus arvioida ja antaa palautetta toiminnastamme. Floorassa pureskellaan xylitol –purukumia ruokailun jälkeen. Purukumin hankinnasta sovitaan vuosittain vanhempien kanssa.

7.2 Lapsen vasu ja LEOPS

Jokaiselle lapselle laaditaan vuosittain henkilökohtainen varhaiskasvatussuunnitelma yhdessä vanhempien kanssa. Esiopetusikäisille lapsille tehdään vastaavasti lapsen esiopetuksen suunnitelma, joka siirtyy vanhempien luvalla lapsen tulevalle luokanopettajalle kouluun. Myös lapsi voi olla mukana ainakin osittain näissä keskusteluissa. Lapsen kasvun kansio, jossa on dokumentoitu lapsen haastatteluja, tarinoita, töitä ja valokuvia, tuo myös lapsen ääntä mukaan keskusteluun.

Päiväkodin henkilökunta valmistautuu jokaiseen keskusteluun jakamalla ajatuksia ja kokemuksia kyseisestä lapsesta yhdessä. Lähtökohtana ovat lapsen vahvuudet ja hänen kasvunsa avaimet. Yhdessä pyritään löytämään myös niitä asioita, joissa lapsi tarvitsee tukea kasvulleen.

Keskustelussa vanhempien kanssa ovat vanhemmat ja heidän esiin tuomansa asiat avainasemassa. Vuoropuhelussa kysellen ja tarkentaen rakentuu yhteinen ymmärrys lapsesta. Konkreettiset esimerkit päiväkodin arjen tilanteista täydentävät kokonaiskuvaa sekä lapsen vahvoista puolista että hänen tuen tarpeistaan. Keskustelun perussävynä on lapsen arvostus ja lapsen puolella oleminen – vanhemmat ja päiväkotiriinta rinnan.

Myös lapsen vasun ja LEOPSIN kirjaamisessa kiinnitetään huomiota kokonaiskuvan positiivisuuteen ja asioiden konkreettisuuteen.

Vanhempien antamaa palautetta hoito- ja kasvatustalustelujen annista vanhemmille:

- × *Sopimukset yhteisistä toimintatavoista tärkeitä. Vanhempien kasvatustalusteluiden selvittäminen.*
- × *Lapsen luonteeseen ja temperamenttiin liittyvien asioiden huomioon ottaminen. Lapsen huomiointi yksilönä.*
- × *Vuorovaikutus: verrataan käsityksiä kehityksestä yms. Ammattilainen näkee asiat eri tavalla. Itse ei huomaa kaikkea. Myös vertaaminen lapsen aikaisempiin vaiheisiin hyödyllistä; mitä on kirjattu edellisenä vuonna lapsen talusteluiden?*
- × *Henkilökohtainen, rauhallinen hetki / ainoa tilaisuus, jossa voi syventyä keskustelemaan omasta lapsesta. Hyvä juttu!*
- × *Vanheppina toivomme avointa ja kaunistelematonta tietoa, miten lapsi toimii ja vuorovaikuttaa osana isompaa lapsiryhmää ja kaikissa sosiaalisissa kontakteissa. Keskustelut ovat erittäin tärkeitä ja antoisia – oppii lapsesta uutta.*
- × *Toiveena on, että keskustelu käydään open kanssa, joka on viettänyt eniten aikaa ko. lapsen kanssa.*

7.3 Yhteistyökumppanit

Alueellinen erityislastentarhanopettaja (alue-elto) työskentelee päiväkodissa vuosittain sovittavan tarpeen mukaan esim. kahtena päivänä viikossa. Alue-elto on mukana erityistä tukea tarvitsevien lasten toiminnassa, toiminnan suunnittelussa ja arvioinnissa henkilökunnan ja vanhempien kanssa.

Teemme yhteistyötä Käpylän ja Vallilan lastenneuvolan kanssa erityisesti 3- ja 5-vuotistarkastusten yhteydessä. Tarvittaessa ohjaamme vanhempia esim. neuvolapsykologille ja puheterapeutille. Myös lastensuojelu ja perheneuvola ovat yhteistyökumppaneitamme, joiden kanssa tehdään sekä säännöllistä alueellista yhteistyötä että lapsi- ja perhekohtaisesti tarpeen mukaan.

Helsingin yliopisto tekee kanssamme yhteistyötä lastentarhanopettaja – koulutuksen tiimoilta. Olemme opiskelijoille harjoittelupäiväkoti, mutta opiskelijat järjestävät myös erilaisia tapahtumia lapsille yliopistolla.

Floora on yksi Helsingin kaupungin kansainvälisistä vierailuyksiköistä, johon ohjataan ulkomaisia vieraita tutustumaan suomalaiseen varhaiskasvatukseen. Muutaman kansainvälisen vierailun lisäksi päiväkodissamme käy vuosittain vieraita myös muista Suomen kunnista sekä muuta päivähoidon väkeä tutustumassa mm. pienryhmä –ajattelumme ja sen toteutumiseen käytännössä.

7.4 Esiopetuksen oppilashuolto

Vallila-Vanhakaupungin esiopetuksen oppilashuoltoryhmä on pari kertaa vuodessa kokoontuva moniammatillinen asiantuntijaryhmä, joka koordinoi ja kehittää alueellista oppilashuoltotyötä, edistää osaltaan oppimisympäristön terveellisyyttä ja turvallisuutta ja etsii alueellisia ratkaisuja tukea tarvitsevien lasten auttamiseksi.

Syyskauden alkaessa kartoitetaan uusien esioppilaiden oppilashuollolliset tarpeet päiväkodin johtajan, esiopetuksesta vastaavien opettajien kiertävän erityislastentarhanopettajan (kelto) ja alue-elton yhteistyössä.

Päiväkodin turvallisuussuunnitelmassa on sovittu toimenpiteet lasten karkaamistilanteissa ja muissa vaaratilanteissa. Kiusaamistilanteiden ennaltaehkäisy ja selvittely on kuvattu kappaleessa 9.” Erityistä tukea tarvitsevat lapset”. Lasten kuljetuksissa, esim. retkillä, käytetään julkisia liikennevälineitä ja toimitaan lasten turvallisuus huomioiden. Lahjoituksena saadut heijastinliivit ovat yksi osa turvallisuuttamme.

7.5 Yhteistyö Arabian peruskoulun kanssa

Teemme säännöllistä yhteistyötä esioppilaiden ja vuosittain sovittavan ystävyysluokan kesken. Yhteistyön tavoitteet, sisällöt ja toimintamuodot on kuvattu koulun ja päiväkodin yhteistoimintasuunnitelmassa (**liite 2**). Suunnitelmasta ilmenee myös päiväkodin ja koulun opettajien kesken tehtävä yhteistyö.

8. ERI KIELI- JA KULTTUURITAUSTAISET LAPSET FLOORASSA

Meillä Floorassa lähdetään ajatuksesta, että eri kieli- ja kulttuuritaustaiset lapset ovat osa päiväkotimme toimintakulttuuria. Lapset kohdataan ensisijaisesti lapsina, huomioiden kuitenkin heidän erityiset tarpeensa kielen ja kulttuuristen erojen osalta.

Tärkein työväline henkilökunnalle on luottamuksellinen vuorovaikutussuhde lapsiin ja vanhempiin. Kieli- ja kulttuurieroista johtuen annamme aikaa yhteisen ymmärryksen aikaansaamiseksi lasten ja perheiden kanssa. Tarvittaessa asioihin palataan useamman kerran, jotta uusien asioiden kypsyttely mahdollistuu ja ymmärrys varmistuu.

Tarvittaessa käytämme tulkkia apuna keskusteluissa. Lasten omaa kotikulttuuria arvostetaan ja sitä tuodaan tutuksi päiväkodissa.

Lapsen tärkein kieli on oma äidinkieli ja siitä vastuu on perheellä. Päiväkodissa tuemme suomen kielen vahvistumista. Parhaiten kieli vahvistuu päiväkodin arjessa. Jokapäiväisissä toiminnoissa aikuiset sanoittavat asioita ja puhuvat lasten kanssa runsaasti, rikasta kieltä käyttäen. Myös kuvia ja muuta havaintomateriaalia käytetään puheen tukena. Leikissä toisilla lapsilla on tärkeä rooli suomen kielen oppimisen malleina. Aikuisten tehtävänä on auttaa ja tukea luontevaa leikkeihin pääsyä. Lapsia ohjataan myös yksilöllisesti esim. pelaamalla heidän kanssaan.

Kielen oppimisen tueksi tarvitaan myös suunnitelmallista suomen kielen opettamista. Sovitut vastuuhenkilöt huolehtivat suomi toisena kielenä eli S2- vuosisuunnitelmasta, jossa aiheet vaihtelevat kuukausittain. Suunnitelman toteuttamisesta vastaa koko henkilökunta. Tarvittaessa S-2 kerho kokoontuu säännöllisesti ja siellä vahvistetaan jo opittuja asioita.

Osana lapsen varhaiskasvatussuunnitelmaa laaditaan henkilökohtainen kaksikielisyyden-suunnitelma, jossa lapsen kielellisen tuen tarve hahmotellaan yksilöllisesti. Lapsen kielen kehitystä seurataan päivittäin arjen toiminnoissa. Lisäksi sitä arvioidaan säännöllisesti mm. kettu-testin ja kieliharavan avulla.

(Liite 4: S2-vuosisuunnitelma)

9. LAPSEN TUKEMINEN VARHAISKASVATUKSESSA

Meillä Floorassa tuki sisältyy arjen toimintaan ja rakenteisiin. Tuen tarve voi ilmetä monenlaisena. Lapsi voi tarvita tukea esim. toimintaan motivoitumiseen, tarkkaavaisuuden ylläpitämiseen, itsetunnon vahvistamiseen, kaverisuhteisiin tai arjen toimiin. Joskus lapsi tarvitsee erityistä tukea, jota voidaan antaa rakenteellisin keinoin tai ulkopuolisten asiantuntijoiden, esim. puheterapeutin tai psykologin kanssa.

Vaalimme Floorassa kiireetöntä ja leppoisaa ilmapiiriä, jossa lapsilla on tilaa kasvaa ja kehittyä omaan tahtiinsa. Kohtaamme lapset myönteisesti, hyväksyvästi ja kannustavasti.

Arjen sujumista helpottaa selkeä päivärytmi, lapset tietävät mitä tapahtuu, koska asiat toistuvat pääpiirteissään samassa järjestyksessä. Päivärytmiä selkiinnytetään syös seinillä olevien kuvien avulla. Hyvä arki tukee lasta parhaiten.

Yhdessä sovitut selkeät rajat, niin fyysiset kuin henkisetkin antavat lapsille turvallisuuden tunteen ja vapauttavat voimavaroja omalle kehitykselle. Floorassa toimimme pienryhmäperiaatteella, joka mahdollistaa paremmin lapsen yksilöllisen huomioinnin, pienryhmässä myös erilaisten taitojen harjoittaminen on helpompaa kuin isossa ryhmässä.

Yhteisöllisyys on suuri voimavara ja sitä me Floorassa hyödynnämme lasten kehityksen ja kasvun tukemisessa. Lähtökohtana on avoimuus yhteistyössä vanhempien kanssa, tukitoimista sovitaan yhdessä, asioista puhutaan suoraan ja pyritään löytämään yhteinen ymmärrys lapsen tarpeista ja molemmille sopivat toimintatavat.

Yhteisöllisyys näkyy kasvattajien tavassa huolehtia yhdessä lasten asioista: puhumme lapsista paljon yhdessä ja mietimme miten ympäristöä ja toimintaa mukautetaan lasten tarpeita vastaavaksi, sekä sovimme yhteistä toimintatavoista. Yhdessä asioista puhuminen antaa laajempaa näkökulmaa ja auttaa meitä myös ennakoimaan tilanteita ja pysymään herkkinä huomaamaan ympärillä tapahtuvia asioita.

Lapsiryhmän merkitys tuen antajana on tärkeä. Ohjaamme myös lapsia toimimaan yhteisöllisesti: hyväksymään jokainen lapsi ryhmään omanlaisenaan, vahvuuksineen ja heikkouksineen, kannustamaan toisiaan ja oppimaan yhdessä.

Luottamus avoimeen vuorovaikutukseen niin lasten kuin aikuistenkin kesken on tärkeä tuki meille kaikille. Lapset oppivat luottamaan siihen, että heitä ei jätetä yksin missään tilanteessa. Puutemme asioihin silloin kun ne ovat kohdalla. Kiusaamistilanteessa osapuolten kanssa puhutaan, selvitetään asiaa yhdessä ja keskustellaan vanhempien kanssa. Esiin noussutta asiaa voidaan vielä pohtia koko lapsiryhmän kanssa.

Lapsen itseluottamusta tuetaan auttamalla häntä tunnistamaan itseään ja hyväksymään itsensä.

Tärkeä tuki sekä lapsille, että aikuisille on alueellamme toimiva erityislastentarhanopettaja (= alue-elto). Vuosittain arvioidaan elton tarve alueemme kussakin talossa. Hän voi olla päiväkodissa esimerkiksi kaksi päivää viikossa havainnoimassa ja toimimassa ryhmässä. Elto tuo oman erityisosaamisensa ja ohjauksen apunsa henkilökunnalle ja osallistuu tarvittaessa vanhempien kanssa käytäviin keskusteluihin.

Jos lapsi tarvitsee enemmän tukitoimia, ne arvioidaan ja suunnitellaan yhdessä vanhempien, päiväkodin henkilökunnan, alue-elton sekä muiden tarvittavien asiantuntijoiden kanssa. Tukitoimia määriteltäessä arvioidaan lapsen toiminnan ja päiväkodin ympäristön toimivuutta. Hänelle laaditaan kuntoutussuunnitelma yhdessä vanhempien, elton ja mahdollisesti muiden hoitavien tahojen kanssa. Suunnitelmaa arvioidaan ja tarkistetaan sovituin väliajoin.

Tukitoimena ryhmää voidaan pienentää ja osoittaa näin lapselle enemmän aikaa. Tarvittaessa ryhmässä voi olla myös avustaja. Päiväkodin johtaja tekee esityksen tukitoimista ja päivähoidon aluepäällikkö tekee asiasta päätöksen.

10. SUUNNITTELU, DOKUMENTOINTI JA ARVIOINTI

Suunnittelu, dokumentointi ja arviointi muodostavat yhdessä tiiviin kokonaisuuden kehittäen toinen toistaan. Nämä kolme osa-aluetta elävät arjessa jatkuvassa vuorovaikutuksessa keskenään.

10.1 Suunnittelu mahdollistaa toimivan arjen

Suunnittelussa kiinnitetään huomiota lasten ikään, kehitystasoon, taitoihin ja mielenkiinnon kohteisiin. Myös vanhempien kanssa yhdessä laadituissa lasten henkilökohtaisissa varhaiskasvatussuunnitelmissa ja esiopetussuunnitelmissa tavoitteet huomioidaan. Toiminnan suunnittelun lisäksi suunnitellaan myös leikki- ja oppimisympäristöä. Tarpeen mukaan sitä myös muutetaan ja muokataan toimivammaksi. Tehtävänä on myös sisällyttää varhaiskasvatuksen eri sisältöalueet suunnitteluun ja sitä kautta arjen toimintaan. Suunnittelussa luomme kokonaisuuksia, joissa eri sisältöalueet kietoutuvat toisiinsa.

Hyvä suunnittelu edustaa toiminnan jatkuvuutta ja kokonaisvaltaisuutta. Sillä vältetään sirpalemaisuuksia toiminnassa. Vuosisuunnittelu eli kokonaisvaltainen pitkän ajanjakson suunnittelu luo pohjaa toiminnalle ja aikuisten työskentelylle. Suunnitelma rakennetaan kuitenkin joustavaksi, sillä lasten vaikutusmahdollisuus toiminnan sisältöön on erittäin tärkeää. Suunnittelu selkeyttää toimintaa, lapset ja aikuiset tietävät omat ja toistensa paikat ja kaikki ovat tietoisia mitä päiväkodissa tapahtuu.

10.1.2 Suunnittelu käytännössä

Kaksi kertaa vuodessa pidetään päiväkodin henkilökunnan kehittämispäivä. Kehittämispäivän aikana käydään läpi syvemmin päiväkodin yhteisiä linjauksia ja teemaa. Kehittämispäivän lisäksi henkilökunta kokoontuu kerran kuukaudessa iltakokouksiin. Kerran viikossa toimii arjen ja toiminnan suunnittelupalaveri. Tämä osaltaan mahdollistaa pienryhmätoiminnan ja siinä kootaan yhteiseksi tietoa siitä, missä mennään. Vuoroviikoin kokoonnutaan myös koko talon joko pedagogisiin tai hallinnollisiin asioihin liittyvään kokoukseen. Esiopetusasioihin liittyen lastentarhanopettajat pitävät kerran kuussa oman kasvatuksellisen kokouksensa. Yhdessä suunnitellun teeman pohjalta kukin kasvattaja suunnittelee lisäksi myös itsenäisesti toimintaa.

10.1.3 Lapset mukana suunnittelussa

Lasten osuus suunnittelussa toteutuu aikuisten havainnoinnilla; mistä lapset ovat kiinnostuneita, mitkä aiheet puhututtavat, mitä leikkejä leikitään. Aikuiset toteuttavat lapsille kyselyjä ja valituista aiheista kootaan miellekarttoja. Myös haastatteluja toteutetaan, jolloin lapsi tulee myös yksilöllisesti huomioitua. Tärkeää suunnittelussa on aikuisten ja lasten välinen aktiivinen vuorovaikutus.

10.2 Dokumentointi

Dokumentoinnilla tehdään näkyväksi lasten välistä vuorovaikutusta, leikin ja puheen kehitystä, lasten ystävyys-suhteita, oppimista sekä kiinnostuksen kohteita. Lasten omat kertomukset, kokeilut, valokuvat, aikuisten ajatukset ja itse tuotos tai yhdessä koettu hetki yhdessä luovat yhtenäisen kokonaiskuvan tapahtumista ja kasvusta. Dokumentoinnilla tuetaan myös lapsen itsetunnon vahvistumista; omien taitojen ja töiden arvostaminen on tärkeää. Dokumentointi ja kasvunkansio mahdollistavat yksilöllisen kohtaamisen lapsen kanssa.

10.2.1 Ikiomat kasvunkansiot ja jatkuva taidenäyttely

Dokumentointi näkyy meillä monella tavalla. Sitä toteutetaan arjen eri toiminnoissa. Kaikilla lapsilla on omat kasvunkansiot, joihin kerääntyy vuosien varrelta erilaisia dokumentteja; tehtyjä töitä, lasten haastatteluja, piirustuksia, valokuvia, lasten kertomuksia sekä aikuisten havaintoja leikistä, toiminnasta ja muusta arjen elämästä. Lapset itse valitsevat kansionsa sisällön, mutta myös aikuiset lisäävät kansioihin materiaalia. Eskareilla on joko omat esikouluosiot kasvunkansioissaan tai omat erilliset esikouluvuoden kasvunkansiot. Lasten kasvunkansiot ovat vapaasti myös vanhempien selattavissa. Lapselle kasvun kansio mahdollistaa oman kehityksen seuraamisen; lasten oppiminen tulee tietoiseksi. Lapsilla on mahdollisuus katsella kansiota vapaasti, esitellä ystäville sitä ja muistella sen kautta mennyttä toimintaa. Esikouluvuoden jälkeen pidetään nk. kansiojuhla, jossa lapselle luovutetaan oma kansio ja lapsella mahdollisuus esitellä sitä muille ja muistella mennyttä. Kasvunkansio kulkee sen jälkeen lapsen mukana kotiin. Kasvunkansiot ovat arvokkaita dokumentteja lapsen varhaisvuosien kasvusta ja kehityksestä. Dokumentointi parhaimmillaan innostaa lapsia ja vanhempia jatkamaan yhdessä päiväkodissa aloitettuja asioita.

Päiväkotimme seinät toimivat suurena näyttelytilana, jonne asetellaan töitä, tuotoksia ja valokuvia lasten ja aikuisten nähtäväksi. Kauniisti asetellut työt ovat esteettinen ilo silmälle ja ne kertovat ajankohtaiset aiheet päiväkodin toiminnasta.

10.2.2 Toiminta näkyväksi vanhemmille

Dokumentoinnin avulla myös vanhemmilla on mahdollisuus nähdä, mitä päiväkodissa tapahtuu. Lapset esittelevät mielellään vanhemmilleen omia töitään ja kasvunkansioidensa sisältöä. Päiväkodissamme on käytäntö, jota kutsutaan ”Anna lapselle lahja” –päiväksi. Vanhemmilla on mahdollisuus osallistua päiväkodin toimintaan tai vain tulla seuraamaan päiväkodin arkea yhden päivän ajaksi. Tämä on lasten keskuudessa tärkeä ja odotettu päivä.

10.2.3 Dokumentointi kasvattajan työvälineenä

Aikuisen kannalta dokumentointi toimii työvälineenä. Opimme tuntemaan lasta paremmin ja olemme ajan tasalla toiminnan ja lasten kehityksen suhteen. Lapsen henkilökohtainen varhaiskasvatussuunnitelma sekä lapsen esiopetuksen suunnitelma ovat tärkeä osa dokumentointia. Yhdessä vanhempien kanssa keskusteltuihin ja kirjattuihin asioihin on helppo palata ja lapsen kasvun ja kehityksen jatkuvuus tulee mahdolliseksi. Aikuisten omat toimintaan liittyvät dokumentointikansiot auttavat kehittämään omaa työtä ja arvioimaan mennyttä toimintaa.

10.3 Arviointi

Arvioinnin avulla voidaan tukea lapsen kasvua ja kehitystä sekä saada tietoa siitä, miten lapsi oppii. Kasvattajien toiminnan arvioinnin avulla autamme lasta tunnistamaan oppimistaan ja vahvistamaan minäkuvaansa. Yksittäiset tiedot ja taidot eivät ole tärkeimpiä, keskeistä on oppimisen taito. Jatkuva arviointi auttaa myös kasvattajia kehittämään omaa työtään ja tarkentamaan tarpeen mukaan toiminnan suuntaa.

10.3.1 Arviointi kasvattajan työvälineenä

Kasvattajat arvioivat omaa toimintaansa yksin ja yhdessä. Yhteisissä palaverissa suunnittelun lisäksi arvioidaan päiväkodin toimintaa. Myös arjessa tapahtuu jatkuvaa tilannekohtaista arviointia. Arviointi mahdollistaa joustavan suunnitelmien muuttamisen ja auttaa ennakoimaan erilaisia tilanteita. Toimintaa pyritään jatkuvasti kehittämään. Myös ammatillinen kehittyminen tapahtuu kasvattajan itsearvioinnin kautta.

10.3.2 Esiopetukseen liittyvän toiminnan arviointi

Kasvattajat laativat syksyllä esiopetuksen toimintasuunnitelman (**liite 1**), jonka avulla on helppo arvioida jatkuvasti toimintaa ja toimintaan liittyviä tavoitteita. Myös edellistä, mennyttä toimintakautta arvioidaan toimintakertomuksessa, jossa eritellään saavutetut tavoitteet ja niiden toteutuminen käytännössä. Lapsen esiopetussuunnitelmaan kuuluu vanhempien kanssa keväisin toteutettava arviointikeskustelu, jossa tarkastellaan jokaisen eskarin henkilökohtaisten tavoitteiden toteutumista.

10.3.3 Koulun kanssa tehtävä suunnittelu ja arviointi

Yhteistyössä lähikoulun kanssa toteutetaan yhteistoiminnallista suunnittelua syyskuussa. Toiminnan arviointikeskusteluja käydään yhteisesti ensin tammikuussa ja myöhemmin keväällä toukokuussa.

10.3.4 Kasvatuskumppanuus osana arviointia

Vanhempien kanssa tehtävä yhteistyö on tärkeä osa arviointia. Yhdessä kasvattajien kanssa laaditun varhaiskasvatus- tai esiopetussuunnitelman avulla pystytään seuraamaan lapsen kasvua ja kehitystä. Myös päivittäiset keskustelut vanhempien kanssa tulo- ja hakutilanteissa auttavat pitämään ajan tasalla lapsen asioista. Keskusteluajkoja on mahdollista sopia myös aina tarpeen niin vaatiessa.

Lapsen mennessä 3-vuotis ja 5-vuotistarkastukseen neuvolaan täyttävät vanhemmat ja kasvattajat päiväkodissa omat lomakkeensa, joissa kuvataan lapsen kehitystä. Yhteisen keskustelun jälkeen vanhemmat toimittavat lomakkeet neuvolaan, missä terveydenhoitaja ja lääkäri arvioivat tilannetta omalta osaltaan. Neuvolakäynnin jälkeen vanhemmat tuovat neuvolan palautteen päiväkotiin

10.3.5 Lapset itse omaa toimintaansa arvioimassa

Selatessaan kasvunkansiotaan lapsi luo kuvaa omasta oppimisestaan. Lapset tutkivat kansioitaan usein myös yhdessä. Kasvattajat pyrkivät olemaan herkkiä arjen tilanteissa, esim. riitatilanteissa ja lapsen onnistuessa toimissaan, jolloin pystytään luontevasti ohjaamaan ja auttamaan lasta itsearviointiin. Yhdessä voidaan keskustella jo opituista asioista ja taidoista joita haluttaisiin tai olisi hyödyllistä oppia. Näkyväksi tuodaan myös lapsen onnistumisen ilo, kiitämme onnistumisista ja kannustamme lasta. Lapsen kanssa voidaan pohtia myös sitä, voitaisiinko tehdä jotain uudestaan tai toisella tavalla. Eskarit osallistuvat myös oman esiopetussuunnitelmansa tekemiseen ja sen tavoitteiden laatimiseen. Eskarit yhdessä aikuisten kanssa pohtivat tavoitteiden toteutumista.

<p>Maahanmuuttajataustaisten lasten esiopetuksen järjestelyt Arrangemangen i förskoleundervisningen för barn med invandrabakgrund</p> <p>Osallistuminen kaikkeen toimintaan muun ryhmän kanssa, kielellisen kehityksen tukeminen tapahtuu kaikessa toiminnassa, mutta huomiota kiinnitetään erityisesti ohjeidenantotilanteisiin, tarkistetaan aina, että ohjeet on ymmärretty oikein. Käsitteiden opettulua harjoitetaan monipuolisesti leikkien, liikunnan ja tehtävien kautta koko ryhmässä.</p>		
<p>6-vuotiaat 6-åringar 20+1</p>	<p>Pidennetyt oppivelvollisuuden piiriin kuuluvat lapset Barn med förlängd skolplikt 1</p>	<p>Koululyykkäyksen saaneet lapset Barn som fått uppskov med skolan -</p>
<p>Toimikauden alussa käyty päiväkodin oppilashuoltoon liittyvät keskustelut koskien esiopetukseen tulevia lapsia (keskusteluun osallistuvat päiväkodin johtaja, esiopetuksesta vastaavat opettajat ja kelto) Elefvårdsdiskussioner i början av terminen om barn som skall börja i förskola (i diskussionerna deltar daghemsföreståndare, lärare som ansvarar för förskoleundervisningen och ambulerande barnträdgårdslärare)</p> <p>päiväkodinjohtaja Anne Saari niemi , kel to Päi vi Jormakka, I tot Freja Kuosmanen ja Leea Isotalo</p>		<p>Keskustelun päivämäärä Datum för diskussionen 15. 10. 07</p>
<p>Oppilashuoltoon liittyvät yhteistyökumppanit (nimetään alueen kelto, s-2 opettaja, lähikoulujen rehtorit, terveydenhoitaja, perheneuvolan työntekijä ja lastensuojelun sosiaalityöntekijä) Samarbetspartners i elevservicen (uppge områdets ambulerande specialbarnträdgårdslärare, s-2 lärare, rektorerna i närbelägna skolor, hälsovårdaren, barnrådgivningens arbetare och barnskyddets socialarbetare).</p> <p>El to Ulla-Maija Huovinen, kel to Päi vi Jormakka, Arabi an peruskoul un rehtori Kai su Kärkkäinen, koul opsykologi Li isa Pulkkinen, aero Paula Mäkipää, puheterapeutti Heidi Nurminen, fysioterapeutti Satu Dubb, alueen neuvolat</p>		
<p>Esiopetuksesta tällä toimintakaudella vastaavat opettajat Lärare som denna verksamhetsperiod ansvarar för förskoleundervisningen</p> <p>Annel i Glad, Heini Juusola, Leea Isotalo, Freja Kuosmanen</p>		
<p>Muu henkilökunta Övrig personal</p> <p>Maiju Humpi, Pirjo Kivelä, Susanna Marjamäki, Susanna Jyrinki, Kristiina Yannopoulos, Miisa Takanen, Juha Väyrynen, Pirjo Smalin, Netta Nyssönen</p>		

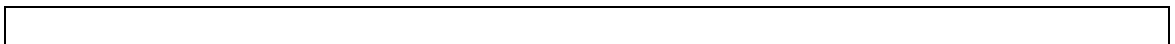
<p>2 TOIMINTA- PERIAATTEET</p> <p>VERKSAMHETS- PRINCIPER</p>	<p>Yksikkökohtaiset esiopetuksen toimintaperiaatteet (mihin toimintaa painotetaan?) Enhetens verksamhetsprinciper för förskoleundervisningen (var ligger tyngdpunkten i verksamheten?)</p> <p>Yhteisöllisyyteen kasvaminen on keskeinen tavoittemme. Tänä syksynä tämä tavoite on erityisen korostunut, koska Floora on kasvanut yhdeksi isoksi taloksi kahden päiväkodin yhdistyttyä.</p> <p>Lähtökohtanamme on, että eri-ikäiset lapset toimivat mahdollisimman paljon yhdessä. Tämä luo pohjan lasten luonnolliselle kasvulle ja oppimiselle arjessa ja vahvistaa yhteenkuuluvuuden tunnetta.</p> <p>Lapset jaetaan syksyisin n. 4-8 lapsen iänmukaisiin pienryhmiin. Ryhmät aloittavat yhteisen työskentelyn keksimällä itselleen nimen. Pienryhmä on lapselle turvallinen yksikkö, jossa voi helpommin tutustua, tulla kuulluksi ja kuunnella muita. Pienryhmät toimivat sekä erikseen että yhdessä toisten pienryhmien kanssa toiminnasta riippuen.</p> <p>Yhteistoiminnallisuus ei sulje pois myöskään yksin työskentelyä. Lapset ovat toimijoina ja oppijoina erilaisia, haluamme nähdä yksilölliset erot ja tukea jokaista lasta omaksi itseksi kasvamisessaan.</p> <p>Flooran päätalossa, jossa esiopetusikäiset tänä vuonna toimivat, on kaksi kylää: Kastanjakylä ja Pähkinäkylä. Toimintaa suunnitellaan ja arvioidaan yhdessä. Kylittäin kukin opettaja kantaa päävastuuta oman kylänsä lapsista, mutta arjen vastuu koskee kaikkia Flooran lapsia. Tämä näkyy lapsen luottamuksena ja turvautumisena kaikkiin opettajiin.</p> <p>Pääsääntöisesti vanhemmat voivat päivittäisissä kohtaamisissa kertoa lasta koskevia asioita kenelle tahansa opettajalle. Lastentarhanopettajat vastaavat esiopetuksesta.</p> <p>Toiminta-ajatuksemme mukaan vaalimalla leikkiä tuemme lapsen kasvua, oppimista ja vuorovaikutustaitojen kehittymistä.</p> <p>Esiopetus on kiinteä osa lapsen oman kasvun ja oppimisen jatkumoa. Yhteisöllisyyteemme kuuluu yhteistyö Arabian koulun 1b-luokan kanssa. Haluamme toimia myös kiinteänä osana Toukolan ja Vanhankaupungin aluetta. Pidämme tärkeänä lapsen kasvua aktiiviseksi toimijaksi omalla kotiseudullaan ja lapsen tunnetta kuuluu yhteisöön ja vaikuttaa siihen. Kasvatuskumppanuutta syvennetään ja vanhempien vaikutusmahdollisuuksia ja verkostoitumista tuetaan.</p>
---	---

	<p>Käytännön toiminta (Kuvaus siitä miten käytännössä toimitaan periaatteiden suuntaisesti ja millaisia pedagogisia ratkaisuja yksikössä annettavassa esiopetuksessa noudatetaan) Verksamheten i praktiken (En beskrivning över hur man i praktiken arbetar i enlighet med principerna, och hurdana pedagogiska lösningar som tillämpas i förskoleundervisningen)</p> <p>Toimintaa eriytetään iänmukaisissa pienryhmissä. Esiopetusikäisiä on tänä vuonna Floorassa 20, Kastanjakylässä 13 ja Pähkinäkylässä 7. Esiopetusikäisten pienryhmät toimivat välillä yhdessä, erikseen tai yhdessä eri-ikäisten lasten pienryhmien kanssa toiminnasta riippuen. Esiopetusikäisten ryhmät toimivat yhdessä mm. liikunnassa, retkillä, erilaisissa tapahtumissa, yhteistyössä koulun ja välillä myös pk Loiskeen ja Marjalan esiopetusikäisten kanssa.</p> <p>Oppimisympäristön rakentaminen ja jatkuva kehittäminen on keskeinen keino lasten monipuolisten ja pitkäkestoisten leikkien mahdollistamiseksi sekä erilaisten oppijoiden tukemiseksi. Tänä vuonna tämä tavoite on yhdistymisen myötä erityisen korostunut.</p> <p>Lasten haastattelun avulla tuetaan lapsen tietoisuutta omasta tavastaan oppia.</p> <p>Vanhempien osallisuus-projekti Arabianranta-Toukolan alueella jatkuu edelleen.</p>	
	<p>Kodin ja päiväkodin välinen yhteistyö (vanhempainillat, muu tiedottaminen, vanhempien vaikutusmahdollisuudet) Samarbete mellan hemmet och daghemmet (föräldrakvällar, övrig information, föräldrarnas möjligheter att påverka)</p> <p>Vanhempainiltoja järjestetään 2 krt/lukuvuosi.</p> <p>Kuukausikirjeissä tiedotetaan toiminnasta. Kirjeet jaetaan paperiversiona, sähköpostitse ja ne ovat päiväkodin nettisivuilla.</p> <p>Lapsen esiopetuksen suunnitelma alkaa rakentua yhteistyössä vanhempien kanssa heti toimintakauden alkaessa. Varsinaisen isompi keskusteluhetki, johon lapsi itse osallistuu osan aikaa, järjestetään loka-marraskuun aikana, jolloin lapselle, vanhemmille ja opettajille on jo syntynyt kokemuksia ja ajatuksia lapsen eskari-taipaleesta. Leops rakentuu prosessimaisesti koko toimintakauden ajan ja keväällä mietitään jälleen yhdessä lapsen, vanhempien ja opettajan kesken esiopetusvuoden antia.</p> <p>"Anna lapselle lahja" -päivänä vanhemmalla on mahdollisuus rauhassa tutustua lapsen esiopetuksen arkeen.</p> <p>Vanhempaintoimikunnan aktiivinen toiminta heti toimintakauden alusta alkaen.</p>	
<p>2 TOIMINTA- PERIAATTEET (jatkuu) VERKSAMHETS- PRINCIPER (fortsätter)</p>	<p>Varhaiskasvatuksen ja koulun välinen yhteistyö (yhteistoimintasuunnitelma, joka sisältää yhteistyön tavoitteet ja suunnitelman) Samarbetet mellan förskolepedagogiken och skolan (samarbetsplan, som omfattar målsättningarna för samarbetet och en samarbetsplan)</p> <p>Arabian peruskoulun kanssa yhteistoimintasuunnitelma (liitteenä)</p> <p>Muut yhteistyötahot Övriga samarbetspartners Paavalin ev.lut.srk, Ensio-verkko, Arabian kirjasto, Stadia</p>	<p>Suunnitelman päivämäärä Datum för planen 27.9.07</p>

3/A YKSIKÖN KEHITTÄMIS- KOHTEET ESI- OPETUKSESSA	Kehittämiskohde Föremål för utveckling Koko Flooran yhteisöllisyyden ja yhteistoiminnan rakentaminen ja vahvistuminen			
FÖREMÅL FÖR UTVECKLING I ENHETEN	Miksi juuri tämä on valittu kehittämisen kohteeksi? Varför har just detta valts som föremål för utveckling? Uskomme, että lapset , vanhemmat ja työntekijät voivat hyvin yhteisöllisessä talossa, jossa todellinen välittäminen ja aito kohtaaminen on arjen toiminnan ydin.			
3/B KEHITTÄMIS- KOHTEESTA JOHDETUT TAVOITTEET MÅLSÄTTNINGAR SOM HÄRLETTAS FRÅN FÖREMÅLET FÖR UTVECKLING	Koko Flooran yhteiseksi teemaksi on valittu "Kohtaamisia keltaisessa talossa", jonka kautta yhteisöllisyys, iloinen yhdessä eläminen ja toisen kohtaaminen mahdollistuvat.			
Mitä on tehtävä tavoitteen saavuttamiseksi? Vad bör göras för att uppnå målet?	Toteutus/aikataulu Förverkligande/tidtabell	Toteuttamisen vastuuhenkilöt Ansvarspersoner för genomförandet	Tavoitteen onnistumisen kuvaajat (vaikuttavuus) Beskrivning över målsättningar man lyckats uppnå (verkningsfullhet) Minimitaso Miniminivå	Miten onnistuminen parhaimmillaan näkyy? Hur kommer det bäst fram att man lyckats?
Yhteisen arvokeskustelun ylläpitäminen ja yhteinen suunnittelu ja toiminta	kehittämissäpäivä 14. 09. 07, suunnitellaan t kerran kuukaudessa ja "pedat" 2 krt kuukaudessa	pk:n johtaja Anne Saariniemi ja Itot Anneli Glad, Heini Juusola, Leea Isotalo ja Freja Kuosmanen	Pienryhmien yhdessä toimiminen.	Korkealaatuinen esiopetus koko talossa kylästä riippumatta, lasten keskinäisen vuorovaikutuksen ja ystävyuden kukoistaminen, aikuisten vahva sitoutuminen; me - henki
ARVIOINTITAPA JA JOHTO- PÄÄTÖKSET EVALUERINGS- METOD OCH SLUTSATSER	Arviointitapa, jolla tavoitteen toteutuminen osoitetaan Evalueringsmetod med vilket man kan påvisa att målet uppnåtts Toimintaa arvioidaan suunnitteluilloissa, henkilökunnan palaverissa ja kehittämissäpäivissä Koonti toimintakertomuksessa Sammandrag i verksamhetsberättelsen			

<p>4 ESIOPETUKSEN TOIMINTA- SUUNNITELMA</p> <p>FÖRSKOLE- UNDERVIS- NINGENS VERKSAMHETS- PLAN</p>	<p>Kirjataan teemat, projektit, tapahtumat, juhlat jne. yksikön toiminnan mukaisesti Anrteckna temata, projekt, evenemang, fester o.d.</p> <p>Päiväkodin koko vuoden yhteinen teema on Kohtaamisia keltaisessa talossa.</p> <p>SYKSY 2007</p> <p>Pienryhmät aloittavat teeman laatimalla miellekartan niistä asioista, mitä keltaisessa talossa haluaisi tapahtuvan että itsellä ja ystävillä olisi hyvä olla.</p> <p>15.8. Retki Annalan metsään 20.9. Vanhempainilta 26.9. Eskarikaste 27.9. Laulajaiset Arabian koululla yhdessä Loiskeen eskarien ja ystävyysluokkien kanssa 2.10. Ystävyysluokka vieraillee Flooran pihalla 9.10. Syysretki Viikkiin 10.10.-12.10 toimintaa Aleksis Kiven päivään liittyen 30.10. Perinteisiä liikuntaleikkejä Arabian koulun kentällä ystävyysluokan kanssa 2.11. Valokuvaus 9.11. Isänpäiväkahvitus 9.11. Tallinalaisia vieraita 12.11. Kokopäiväretki Heurekaan 22.11. Itsenäisyyspäiväpäysäkit Arabian koululla ystävyysluokan kanssa 30.11. Pikkujoulu 5.12. Suomi 90 v. juhlat 13.12. Lucia-juhla koululla 17.12. ja 18.12. Joulujuhlat 19.12. Joululaulajaiset Floorassa ystävyysluokan kanssa</p> <p>Kevään suunnitelma tehdään tammikuussa 2008</p>
--	--

<p>5 TOIMINTA- SUUNNITELMAN LAATIJA</p> <p>VERKSAMHETS- PLANEN UPPGJORDES AV</p>	<p>Päivämäärä Datum</p> <p>11.10.2007</p>	<p>Allekirjoitus ja nimen selvennys Underskrift och namnförtydligande</p> <p>Anneli Glad, Heini Juusola, Leea Isotalo, Freja Kuosmanen</p>
--	---	--

LIITE 2

KOULUN JA PÄIVÄKODIN YHTEISTOIMINTASUUNNITELMA

PERUSOSA (liitetään osaksi koulun tai päiväkodin opetussuunnitelmaa)

1. Nimet: koulut ja yhteistyöpäiväkodit

Arabian peruskoulu
päiväkoti Arabia
päiväkoti Floora
päiväkoti Loiske elokuu 2007 alkaen

2. Alueen kuvaus

Arabianrannan, Toukolan ja Vanhan kaupungin- alue koostuu sekä uudesta että vanhasta asuinalueesta. Alueena Vanhakaupunki elää 2000-lukua suurten mullistusten aikaa, sillä nopeasti nouseva Arabianranta tuo valtavasti uutta väestön, teknologian, yritysten ja oppilaitosten muodossa. Arabianrannan alueella ollaankin verkostoitumassa voimakkaasti em. tahojen kesken. Se tuo uusia uusia ulottuvuuksia ja mahdollisuuksia myös meille koulun ja päiväkodin väelle, jotka elämme uuden ja vanhan saumakohdassa. Myös alueen luonto ja historia tarjoavat runsaasti tutkittavaa ja yhdessä ihmeteltävää.

3. Jatkuvuus esiopetuksesta perusopetukseen

3a) Koulujen yhteisen oppilaaksioton periaatteet

Ks. koulun opetussuunnitelma

3b) Palautteen ja tiedonvaihdon toteutuminen lukuvuoden aikana

- yhteiset, säännölliset tapaamiset, ns. ARTO –kokoukset, syys-, tammi- ja toukokuussa ja niissä käytävä arvo- ja arviointikeskustelu

4. LEOPSiin siirtymisen periaatteet alueella

Siirrämme LEOPSiä kouluun touko-kesäkuussa. Siirtymiseen liittyy aina myös keskustelu lapsen esiopetuksesta vastaavan lastentarhanopettajan ja luokanopettajan välillä. Tämä keskustelu voidaan käydä joko keväällä tai elokuussa. Tätä ennen vanhemmat ovat allekirjoittaneet LEOPSiä ja antaneet luvan tietojen siirtämiseen. Vanhemmat voivat myös tarvittaessa osallistua ko. keskusteluun. Esiopetuksesta vastaava opettaja tekee kirjallisen koonnin LEOPSiin siirtymisestä kouluihin. Koontilomake säilytetään päiväkodissa.

5. Yhteistyön tarkennetut alueelliset tavoitteet

5a) Tavoitteet aikuisten väliselle yhteistyölle

- joustava tiedonsiirto
- yhteistyöverkon vahvistuminen
- lasten tutustuminen kouluun
- perheiden tukeminen yhteisten periaatteiden mukaan

5b) Tavoitteet lasten kanssa tehtävälle yhteistyölle

- vuorovaikutustaitojen kehittyminen
- turvallinen sekä luonteva tutustuminen ja siirtyminen kouluun, tavoitteena todellinen jatkumo esiopetuksesta alkuopetukseen
- yhteisten toimintatapojen muotoutuminen esi- ja alkuopetuksessa, esim. pysäkkityöskentely ja työpajat
- päiväkotien ja koulun toimiminen TET-harjoittelupaikkoina

6. Vakiintuneet yhteistyön toimintamuodot ja sisällöt

- Yhteiset, Arto-alueen tapaamiset/tapahtumat kaksi kertaa vuodessa, esim. teatteri/konserttavierailut
- kummiluokan nimeäminen vuosittain kullekin esiopetusryhmälle ja yhdessä työskentely syksystä 2005 lähtien
- yhteys koulun oppilashuoltoryhmään ja esiopetuksen oppilashuoltoryhmään
- maahanmuuttajalasten huomioiminen alueella, esim. kevätkoulu
- alueen opettajien ja esiopettajien tapaamiset
- erityistä tukea tarvitsevien oppilaiden kohdalla keskustelut alkavasta koulupolusta aloitetaan jo esiopetusvuoden puolivälissä
- näkyminen lähiympäristössä; yhteistyö alueen eri toimijoiden kanssa
- verkostoituminen lähiympäristöön

VUOSITTAIN TARKISTETTAVA OSA 2007-2008

1. Yhteystiedot (esi- ja alkuopetuksessa toimivat opettajat, koulu ja päiväkoti)

Arabian peruskoulu: **Ritva Kontinen** 1-2 a p. 040 7549091
Pauliina Pirhonen 1 b p. 040 5305495
Eeva Rantala 2 b p. 040 5162352

päiväkoti Floora: **Anneli Glad, Leea Isotalo**
Heini Juusola, Freja Kuosmanen p. 31050674
päiväkoti Loiske **Riikka Helminen** p. 310 41576

Vallila – Vanhakaupunki Esiopetuksen oppilashuoltoryhmän kokoonpano:

Kokoonpano tarkentuu lokakuun aikana.

Keijo Räikkönen, päivähoitoalueen päällikkö, puheenjohtaja
Sirpa Juuri, päivähoitoalueen päällikkö, 2. puheenjohtaja
Terhi Aivaliotti, lastentarhanopettaja, pk Ratamo
Leea Isotalo, lastentarhanopettaja, pk Floora
Anne Saariniemi, päiväkodinjohtaja Floora-Marjala
Päivi Jormakka, kiertävä erityislastentarhanopettaja
Marja-Liisa Nenonen, sosiaalityöntekijä, Perhekeskustoiminta
Ritva Silander, psykologi, Perheneuvola
Anna-Liisa Tuominen, terveydenhoitaja, Kallion neuvola
Anna Tynell, terveydenhoitaja, Vallilan neuvola
Raija Tauriainen, terveydenhoitaja, Koskelan neuvola
Sirpa Sarmalo, koulupsykologi

2. Vuosittain sovittavat asiat koskien lapsen siirtymistä perusopetukseen (tarvittaessa)

3. Toimintavuoden erityiset teemat, projektit (esim. alueellisen kehittämishankkeen pohjalta)

- Syksyn ajan toteutamme Suomi 90 vuotta –teemaa.

4. Toimintakalenteri

Syyslukukausi

- Aloitamme yhteistyön 27.9. Suomi 90 vuotta -teemaan liittyvän musiikillisen hetken merkeissä. Kokoonnumme koulun salissa kaikkien alkuopetuksen oppilaiden ja eskareiden voimin. Tänä syksynä meitä on yhteensä 65 koululaista ja 29 eskaria.
- Pyrimme mahdollisimman paljon luonteviini, spontaaneihin arjen yhteistoimintoihin; voimme soitella ja kysellä, tulisitteko ylihuomenna kanssamme luistelemaan, metsäretkelle, lukutuokiolle yms.

Luokka 1 b:n ja Flooran eskareiden sovittua yhteistoimintaa

- 2.10. koululaiset tulevat Flooran pihalle liikuntatunnille leikkimään vanhojen kavereiden kanssa (lasten oma toive)
- 30.10. liikuntaleikkipysäkit koulun kentällä perinteisten pihaleikkien merkeissä
- 22.11. itsenäisyyspäiväpysäkit koululla
- 13.12. eskarit osallistuvat koulun Lucia –juhlaan
- 19.12. joululaulajaiset Floorassa

Luokka 1-2 a:n ja Loiskeen eskareiden sovittua yhteistoimintaa

- 8.10. retki Annalan metsään
- 23.10. koululaiset Loiskeeseen teemalla ”Mitä on olla koululainen?”
- 1.11. avoimet ovet Loiskeessa
- 11.12. jouluaskartelupajat koululla

Kevätlukukausi

Yhteiseksi isommaksi tapahtumaksi on suunnitteilla teatteriesitys maaliskuulle. Muusta yhteistyöstä sovitaan tammikuun Arto –kokouksessa.

Muuta:

- 27.11. Osaamisverkostossa Matkalla kouluun -tilaisuus esiopettajille, jossa mukana aero, koulupsykologit, terveyskeskuspsykologi sekä alueemme Ensiot Terhi Aivalioti, Riikka Hyvämäki, Leea Isotalo ja Eeva Rantala.
- 30.10. Ension keskusteluiltapäivä teemalla ”Onko perunankuorimisen taito se tärkein?” Keskustelua esi- ja alkuopetuksen yhteisistä toimintatavoista, tavoitteista ja lapsen ehyestä oppimispolusta.
- kevään Ensio- koulutusiltapäivään pyritään saamaan ulkopuolinen alustaja aiheesta Syrjäytymisen ehkäisy ja varhainen puuttuminen lasten oppimisen turvaamiseksi.

5. Yhteistyön seuranta ja arviointi

- toimintaa arvioidaan Arto kokouksissa

LIITE 3

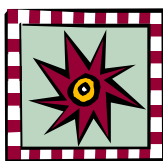
OSALLISTUMISTODISTUS

_____ on osallistunut Päiväkoti Flooran esiopetukseen lukuvuonna 2006-2007 _____ ryhmässä

Esiopetusvuoden aikana on opeteltu yhdessä toimimista erikokoisissa ryhmissä eri-ikäisten kanssa. Kielellisiä taitoja ja matemaattista ajattelua on harjoiteltu. Luontoon ja omaan lähiympäristöön on tutustuttu mm. retkillä Annalan metsään ja Viikkiin. Arabian koulussa olemme työskennelleet useamman kerran ja ystävyysluokkamme on vierailut myös Floorassa. Keväällä toteutettu Kirjan päivä oli mieliin painuva tapahtuma, jonka lopuksi nautimme virvokkeita kirjakahvilassa. Koko vuoden teemamme, vesi, poiki monenlaisia kokeita ja tutkimuksia. Tieteen ja tutkimuksen ihmeelliseen maailmaan sukkellettiin myös Heureka retkellä. Hiihtokoulu oli talven kohokohtia. Lisäksi musiikkia, liikuntaa, kädentaitoja ja itsestä ja omista tavaroista huolehtimista on harjoiteltu monipuolisesti päivittäisessä toiminnassa. Leikkitaitojen ja hyvien kaverisuhteiden luomisen opettelu on ollut keskeistä koko vuoden ajan.

Tätä kaikkea ja paljon muutakin olemme yhdessä kokeneet!

Nyt toivotamme Sinulle kaikkea hyvää koulutiellesi!

*"Sydämen käärin silkkiliinaan, liinaan piirrän tähden.
Mikä on oikein?
Mikä on totta?
- sitä punnitsemaan lähden."*

LIITE 4

S-2 VUOSISUUNNITELMA - RUNKO

SYYSKUU VKO 36

MINÄ / KEHONOSAT

havaitseminen

aistit – näkö, kuulo, tunto

tekemistä kuvaavat sanat

LOKAKUU VKO 40**KOTI / PERHE**

kuunteleminen – ohjeiden seuraaminen

kuuleminen - kysymysten ymmärtäminen, vastaaminen

auditiivinen erottelu - hiljaa, kovaa

MARRASKUU VKO 44**LÄHIYMPÄRISTÖ / PÄIVÄKOTI**

sijaintia kuvaavat käsitteet - eteen, taakse jne.

ymmärtämisen varmistaminen - annetun ohjeen ymmärtäminen

JOULUKUU VKO 49**VAATTEET / TOIMINTAOHJEIDEN NOUDATTAMINEN**

äänenkäyttö, artikulointi / äänen voimakkuus, äänteet

TAMMIKUU VKO 1**LIIKUNTA / KERTOVA PUHE**

sanavarasto

tunnistaminen, nimeäminen

HELMIKUU VKO 5

ELÄIMET / PUHEEN TUOTTAMINEN

kielen käyttö eri tilanteissa - kysyminen, tapahtumista
kertominen, suullisen ohjeen antaminen

MAALISKUU VKO 9

VÄRIT / LUKUKÄSITTEET

kysymykset

luku-ja kirjoitussuunta / vasemmalta oikealle, ylhäältä alas

HUHTIKUU TOUKOKUU VKO 22

KERRATAAN JA SYVENNETÄÄN